**Eiropas Parlaments**
2024-2029

*Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja*

**2025/2156(DEC)**

28.1.2026

# ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Budžeta kontroles komitejai

par ES aģentūru 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu — aģentūras
(2025/2156(DEC))

Atzinuma sagatavotāja: *Raquel García Hermida-Van Der Walle*

PA_NonLegDec

## ATZINUMS

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Budžeta kontroles komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut turpmāk minēto:

A. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no Savienības pamatvērtībām un Savienība ir apņēmusies veicināt dzimumu līdztiesību visās savās darbībās, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. pantā, tādējādi iedibinot tādus principus kā dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana un dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā; tā kā dzimumu līdztiesība ir jāiekļauj visās ES rīcībpolitikās un darbībās;

B. tā kā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (*EIGE*) tika izveidots, lai Savienībā sekmētu un stiprinātu dzimumu līdztiesības veicināšanu, tostarp integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai visās Savienības rīcībpolitikās un no tām izrietošajās valstu rīcībpolitikās, cīnītos pret dzimumdiskrimināciju, kā arī veicinātu Savienības iedzīvotāju izpratni par dzimumu līdztiesību, un šā uzdevuma izpildē tas ir izrādījies izšķiroši svarīgs un rezultatīvs; tā kā *EIGE* gada un daudzgadu plānošana ir konsekventi bijusi saskaņota ar aktuālajām Savienības prioritātēm; tā kā *EIGE* ir arvien vairāk atbalstījis ES aģentūras un struktūras dzimumperspektīvas integrēšanā plānošanā un darbībās;

C. tā kā nākamajā DFS visās finansēšanas programmās ir jāiekļauj dzimumu līdztiesības mērķi, dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana un dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā;

D. tā kā kopš 2010. gada ES vispārējais dzimumu līdztiesības indekss ir palielinājies par 7,9 punktiem; neraugoties uz šo ilgtermiņa augšupejošo tendenci, 2025. gada dzimumu līdztiesības indekss liecina, ka dalībvalstis ir panākušas vien ierobežotu progresu, proti, ES rādītājs ir 63,4 un salīdzinājumā ar 2024. gadu palielinājums ir tikai 0,8; tā kā saskaņā ar 2025. gada indeksu dzimumu līdztiesība ES netiks sasniegta vēl vismaz 50 gadus; tā kā citās jomās, piemēram, sieviešu veselības un izglītības jomā, progress ir apsīcis un ir pat sperti soļi atpakaļ; tā kā 2024. gada indekss liecina par lielām atšķirībām starp dalībvalstīm (augstākais vērtējums: 82,0; zemākais: 57,5) un izceļ noturīgo nevienlīdzību Savienībā un to, ka tādām aģentūrām kā *EIGE* ir jāturpina monitorings un atbalsts;

E. tā kā dzimumu līdztiesību Savienībā ir īpaši ietekmējušas Covid pandēmijas sekas, karš Ukrainā, dzīves dārdzības krīze — kas nesamērīgi ietekmē sievietes — un pretreakcija pret dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām, jo īpaši seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību (SRVT) jomā vairākās dalībvalstīs; tā kā tas vēl vairāk padziļina nevienlīdzību un kavē dzimumu līdztiesību,

F. tā kā gan inflācija, gan ilgā finansējuma nepietiekamība ir radījušas arvien lielāku spiedienu uz *EIGE* budžetu un samazinājušas *EIGE* darbības spēju, tāpēc šai aģentūrai trūkst darbinieku un tā ir pakļauta pastāvīgai finansiālai spriedzei, tā kā 2022. gada ārējā novērtējumā uzsvērts, ka dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanā ļoti trūkst darbinieku un *EIGE* spēj atbildēt tikai uz vienu ceturtdaļu tehniskās palīdzības pieprasījumu; tā kā *EIGE* pilda svarīgu lomu, atbalstīdams Savienības iestādes un

dalībvalstis dzimumu līdztiesības panākšanā; tā kā tāpēc ir uzsvērts, ka *EIGE* rīcībā ir jābūt pietiekamiem un stabiliem finanšu resursiem un cilvēkresursiem, lai tas spētu veikt savus uzdevumus;

G. tā kā pieaugošā inflācija un korekcijas koeficienta palielināšana Lietuvai ir ietekmējusi ar algām saistītās *EIGE* izmaksas, radot būtiskas grūtības galvenajās darbības jomās, piemēram, tehniskās palīdzības sniegšanā dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai ES iestādēs un dalībvalstīs, kā arī datu vākšanā;

H. tā kā *EIGE* pamatuzdevums ir vērsts uz dzimumu līdztiesības panākšanu ES, nodrošinot pētniecību, vācot un izziņojot datus un izstrādājot metodes, kā uzlabot statistiku un datu vākšanu, mērot dzimumu līdztiesības stāvokli gan ES, gan dalībvalstu līmenī; tā kā *EIGE* ir turpinājis uzlabot pēc dzimuma sadalītu datu kvalitāti un salīdzināmību visā Savienībā, stiprinot ES iestādēm un dalībvalstīm pieejamo pierādījumu bāzi; tā kā *EIGE* ir paplašinājis savus digitālos rīkus un tiešsaistes platformas, uzlabojot piekļuvi statistikai, metodiskajiem norādījumiem un praktiskiem resursiem rīcībpolitikas veidotājiem un ieinteresētajām personām; tā kā *EIGE* ir pastiprinājis sadarbību ar valstu statistikas birojiem un kompetentajām iestādēm; tā kā *EIGE* darbs dzimumbalstītas vardarbības jomā, piemēram, ES apsekojums par dzimumbalstītu vardarbību, kas deva svarīgus rezultātus, kuru pamatā bija dati no visām 27 dalībvalstīm, ir palīdzējis virzīties uz Savienības mērķi uzlabot novēršanu, datu vākšanu un rīcībpolitikas koordināciju šajā jomā;

I. tā kā *EIGE* ir uzticēti papildu uzdevumi, kas saistīti ar tādu nesen pieņemtu ES direktīvu īstenošanu un uzraudzību kā Direktīva (ES) 2022/2381 par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū, Direktīva (ES) 2023/970 par vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu, Direktīva (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem, Direktīva (ES) 2024/1499 un Direktīva (ES) 2024/1500 par saistošiem standartiem līdztiesības iestādēm un Direktīva (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, kā arī ar ES pievienošanos Eiropas Padomes Konvencijai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (tā sauktajai Stambulas konvencijai);

J. tā kā šo jauno pienākumu dēļ ir jāstiprina likumdošanas uzraudzības, atbilstības ziņošanas un datu vākšanas spējas, piemēram, jāparedz vismaz piecas papildu pagaidu darbinieku amata vietas un četras līgumdarbinieku amata vietas, ko *EIGE* noteicis, jo īpaši, lai atjaunotu iepriekšējos budžeta ciklos likvidētās amata vietas; tā kā jaunā ES Kiberdrošības regula prasa, lai *EIGE* stiprinātu savas kiberdrošības sistēmas, cita starpā — ieceļot kiberdrošības speciālistu un regulāri veicot novērtējumus un revīzijas; tā kā šo prasību izpildes nolūkā *EIGE* būtu vajadzīgs viens līgumdarbinieks (FG IV) kiberdrošības speciālista amatam un palielināti budžeta resursi; tā kā *EIGE* ir pienākums maksāt 200 000 — gandrīz 15 % no sava II sadaļas budžeta — par obligātas jaunas finanšu programmatūras "SUMMA" iegādi; tā kā šis budžeta pieprasījums nesamērīgi skar mazākas aģentūras; tā kā līdzsvarota dzimumu pārstāvība darbinieku vidū vienmēr būtu jāveicina visās ES aģentūrās, arī *EIGE*, izmantojot dzimumsensitīvas darbā pieņemšanas procedūras,

1. atgādina, ka *EIGE* tika izveidots, lai līdzdarbotos neatkarīgas dzimumu līdztiesības

pētniecības veicināšanā un to stiprinātu, sagatavotu datus un rīkus, kas palīdzētu ES un tās dalībvalstīm izstrādāt iekļaujošas un dzimumu līdztiesības ziņā transformatīvas rīcībpolitikas, proti, tādas, kuras vēršas pret dzimumu nevienlīdzības pamatcēloņiem, apkarojot diskriminējošas normas, nevienlīdzīgu varas sadalījumu un kaitējošas prakses, un kuru mērķis ir sabiedrības attieksmi un uzvedību ievirzīt uz īstenu dzimumu līdztiesību, un integrēt dzimumu līdztiesību visās savās rīcībpolitikās; atzīmē, ka nolūkā veidot uz pierādījumiem balstītas rīcībpolitikas ir svarīgi, lai būtu pieejami uzticami pēc dzimuma sadalīti dati; uzsver, ka Savienībai ir steidzami jāvirzās uz priekšu dzimumu līdztiesības jomā, ņemot vērā pašreizējās krīzes, piemēram, karus un klimata krīzi; turklāt uzsver pret dzimumu līdztiesību un demokrātiju vērstu kustību pretreakciju pret dzimumu līdztiesību;

2. atzinīgi vērtē notiekošo sadarbību starp *EIGE* un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteju (FEMM), jo īpaši institūta ieguldījumu komitejas pašreizējos centienos attiecībā uz dzimumbalstītu vardarbību, darba un privātās dzīves līdzsvaru, vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensiju atšķirībām, krīžu ietekmi uz sievietēm, dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu un budžeta plānošanu; atzīmē vērtīgo ieguldījumu, ko *EIGE* var dot visām Eiropas Parlamenta komitejām un citām ES aģentūrām, lai dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu labāk integrētu visās ES rīcībpolitikās;

3. vēlreiz aicina palielināt *EIGE* finansējumu un personālu atbilstoši pieaugošajiem tehniskās palīdzības pieprasījumiem un pieaugušajām darbības izmaksām; tādēļ aicina Komisiju ierosināt resursus, kas aģentūrai nepieciešami, lai tā varētu pildīt savus uzdevumus un reaģēt uz pieaugošo pieprasījumu pēc lietpratības, nodrošinot darbības nepārtrauktību un stiprinot aģentūras analītiskās un koordinācijas spējas; aicina par 17 % palielināt pašreizējo štatu sarakstu, lai ņemtu vērā to, ka ir vajadzīgas vismaz piecas papildu pagaidu darbinieku (AD) amata vietas un četras papildu līgumdarbinieku amata vietas, kā arī īpašas amata vietas kiberdrošības, datu aizsardzības un jaunu likumdošanas pienākumu izpildes vajadzībām; uzsver nepieciešamību samazināt pārmērīgo darba slodzi, ar ko pašlaik saskaras *EIGE* darbinieki; aicina noteikt paredzamu un stabilu *EIGE* daudzgadu budžetu, samazinot atkārtotus pārnesumus un darot iespējamu ilgtermiņa plānošanu un pētniecības darbu, kā arī nodrošinot veselīgu un produktīvu darba vidi;

4. atzīmē, ka *EIGE* savu darba programmas budžetu pastāvīgi izpilda 95 % apmērā un sasniedz mērķrādītājus, kas noteikti grozītajā 2024.–2026. gada plānošanas dokumentā, neraugoties uz nepietiekamo darbinieku skaitu un lieliem pārnesumiem, un ka Eiropas Revīzijas palāta ir apstiprinājusi, ka pārskati patiesi atspoguļo tā finanšu stāvokli;

5. uzsver, ka 2024. gadā *EIGE* sasniedza savus stratēģiskos mērķus veicināt labāk informētu un uz pierādījumiem balstītu rīcībpolitiku un lēmumu pieņemšanu, lai panāktu dzimumu līdztiesību un apkarotu dzimumdiskrimināciju, atbalstīt dzimumperspektīvas integrēšanu ES rīcībpolitikās un no tām izrietošajās valstu rīcībpolitikās, kā arī rezultatīvi popularizēt dzimumu līdztiesību svarīgām ieinteresētajām personām un mērķgrupām; turklāt uzsver, ka šie sasniegumi tika gūti, neraugoties uz strukturālu darbinieku trūkumu, un tas apstiprina nepieciešamību pēc papildu resursiem, lai sniegumu saglabātu arī nākotnē;

6. brīdina, ka bez papildu personāla un investīcijām *EIGE* var nespēt izpildīt savus pienākumus, kas izriet no nesen pieņemtajiem tiesību aktiem, vai apmierināt pieaugošās prasības, kas izriet no jaunām Savienības rīcībpolitikas iniciatīvām; uzsver, ka budžeta prasības, piemēram, par "SUMMA" iegādi, vēl vairāk noslogo *EIGE* budžetu; uzsver, ka turpmākajos budžeta piešķīrumos ir jāņem vērā obligātie aģentūru izdevumi; aicina nākamajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS) noteikt stabilu un palielinātu *EIGE* budžetu kā vienu no prioritātēm, kas saistītas ar dzimumu līdztiesību, nodrošinot, ka aģentūra var turpināt nodrošināt augstas kvalitātes pētniecību, datus un rīcībpolitisko atbalstu attiecībā uz visām Savienības prioritātēm;

7. uzskata, ka Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta direktorei var sniegt institūta 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprinājumu.

## PIELIKUMS. PIENESUMA DEKLARĀCIJA

Atzinuma sagatavotāja, pilnībā uzņemoties visu atbildību, apliecina, ka viņa savā atzinumā nav iekļāvusi pienesumu no interešu pārstāvjiem, uz kuriem attiecas Iestāžu nolīgums par obligātu pārredzamības reģistru[1], vai no trešo valstu publisko iestāžu, tostarp to diplomātisko pārstāvniecību un vēstniecību, pārstāvjiem, kas būtu jānorāda šajā pielikumā saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu.

[1] Iestāžu Nolīgums (2021. gada 20. maijs) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par obligātu pārredzamības reģistru (OV L 207, 11.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

## INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

| | |
|---|---|
| **Pieņemšanas datums** | 27.1.2026 |
| **Galīgais balsojums** | +: 24<br>–: 9<br>0: 1 |

## ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
## GALĪGAIS ATKLĀTAIS BALSOJUMS

| 24 | + |
|---|---|
| PPE | Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh |
| Renew | Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas |
| S&D | Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj |
| The Left | Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace |
| Verts/ALE | Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi |

| 9 | - |
|---|---|
| ECR | Chiara Gemma, Beatrice Timgren |
| ESN | Christine Anderson |
| NI | Fernand Kartheiser |
| PfE | Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen |

| 1 | 0 |
|---|---|
| NI | Judita Laššáková |

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:
+ : par
- : pret
0 : atturas